

Benetke

September v Benetkah

FRANCE BEVK
ALOJZIJ KRIVDA

Mednarodni filmski festival v Benetkah, ki je letos povzročil obilo polemike in kritičnih pripomb, se je zaključil prve dni septembra, a naval tujcev ni s tem prav nič ponesel in lagunsko mesto je slej ko prej polno turistov.

Ce izvzamemo tiste, ki jih priteguje svetovljansko življenje na Lidu z nočnimi lokali, igralnic, sprehajalci in kavarnami, je v Benetkah dovolj paše za oči izbirnega tujca. Čudovita arhitektonika cerkve sv. Marka s svojimi prekrasnimi mozaiki, skrbno negovane palače ob „Canal grande“, posebno privlačne ponoči, ko jih obsestavljajo luči reflektorjev — vsaka s svojo gondolo pred „morskim“ vzhodom, slikovit razgled s stolpa Markove cerkve, „morski taksiji“ — motorni čolni, ki te prepeljejo hitreje kakor mali parniki, ki služijo za mali promet namesto tramvajev, izložbe značilnih steklenih izdelkov in toliko drugih stvari.

A številne inozemske goste in tudi obiskovalce iz drugih italijanskih pokrajin privablja predvsem razne slikarske razstave in festivalne sodobne glasbe. Velik dotok tujcev je pripisati tudi lepim septembrskim dnem, saj so Benetke posebno privlačne tedaj, ko se letje posavlja in morda ne pridejo v nobenem letnem času tako do izraza značilne barve tega italijanskega mesta — naj spomnimo le na čudovit sončni zahod, ki odseva na stolpih doževne palače in na vrsti hiš ob Rivi degli Schiavoni.

Med slikarskimi razstavami je še vedno osrednja razstava del Giorgioneja in Tintoretta, ki je bogato urejena v prvem nadstropju doževne palače. Prireditelji so se trudili, da so razen nekaterih „dik“ pribavili skoraj vsa Giorgionejeva dela iz najrazličnejših javnih in privatnih zbirk iz vseh delov sveta. Giorgionejeva dela, izmed katerih naj omenimo čudovito „anaturalistični“ portret starke, „Tri filozofe“, ki predstavljajo krasno kompozicijo barv in izraznih možnosti, ter „Vihar“, ki preseneča s svojimi svetlobnimi efekti, predstavljajo poleg Tintoretta, Tintoretta, Tiepola in nekaterih drugih, najpristnejšo benesko renesančno umetnost — umetnost polno razkošja, svetlobe, bogatih barv ter tiste optimizma in sproščenosti, ki je odlikovala benesko renesančno umetnost na sploh. Kljub razmeroma visoki ceni vstopnine in priročnika je razstava vedno polna obiskovalcev.

V senci javnega parka „Ai Giardini“ se skriva paviljon, kjer so v okviru „Biennale“ razstavljene jugoslovanske srednjeveške freske. Za večino obiskovalcev je ta razstava zanimiva novost, saj je zapadnemu svetu umetnost srednjeveške Srbije, ohranjenih v cerkvah in samostanih tiste dobe, povsem neznan. Pa vendar je ta umetnost pomembna tudi v širšem mednarodnem merilu, ker je ob enem prikaz, kako se je na slovenskih tleh razvijala dalje bizantinska umetnost poznega srednjega veka. Največ fresk je ohranjenih iz 13. in 14. stoletja, med njimi posebno znamenite iz samostanov Mileševa, Dečani, Sopocani, Lesnovo, katedrale v Prizrenu itd. Tvorstna umetnost je v Srbiji in Makedoniji cvetela za časa srbskih vladarjev od Nemanjičev do Brankovičev, to je do časa, ko so dokončno zagospodarili Turki. Posamezna dela izražajo veliko slikovno in izumsko bogatstvo. Med razstavljenimi freskami, ki obravnavajo v glavnem svetopisemske priloge, naj omenimo veličastne portrete članov vladarske hiše Nemanjičev iz katedrale v Prizrenu, slikovito „Rojstvo device“ iz cerkve sv. Demetrija v Peči, a izmed treh razstavljenih slovenskih fresk ono iz cerkve Črncob pri Škofji Loki, ki pa se bistveno razlikuje od prej imenovanih, saj spada v povsem drugo kulturno območje. Skoda, da ni za razstavo nekaj več reklame zlati v časopisju, ker bi se gotovo dosegel večji obisk te edinstvene beneske razstave.

Alojzija Krivda, ti strašni, postoteren človek! Skoz hrbtenico mi gre mrščavica, kadar slišim tvoje ime, prsti se mi skrčijo kot krempelj kragulju, srce mi okamenim in iztisne zadnjo kapljico krvi, oči postanejo zbegane in pijane, noge mi klečejo v kolenih.

Kje si? Kod hodiš? Ali sem te sanjal ali si v resnici, ti nemogoča prikazen, strah iz polnoči, senca črne sohe in njeno strahotno telo? Tako blizu si, da te vidim, tako velik si, da te dosežem; velika drevo si s prečudnim sadjem in jaz se Peter Klepec nisem, da bi te položil na tla in pobožal tvoje veje kot razkuštrane lase.

Kolikokrat so segle roke po koreninah, da bi jih izruvale, a so omahile. Nisi dovolj proslil boga, sinček mali, pastirček, ki nate pljuvajo. Z očmi požiraj korenine sto klafter pod zemljo, rad bi jih s puncicami prežgal, ne moreš jih.

Kamorkoli pojdeš, gre grenka misel za teboj; v daljavo boljši, a sedanjost ti je s sedmimi pečati zapetena knjiga. Analiziraj si in ne znaš brati, niti obraz Alojzija Krivde ne; vidiš gordijski voz, ne znaš ga presekat, svoj obraz vidiš v zrcalu njegovih oči, ne veš, čemu so ti gube na čelu.

Alojzija Krivda, ti angeljska lilija, stoteri vrag, kje si? Je bilo, ko sem te prvič srečal in se je za huj za blestela beseda, prešla v razum in se zablistala v srcu: Tako se! Smejal sem se in jokati sem.

Bio je v Baški grapi: pot je šla navkreber, v čudovite zajedave vode, ki tečejo izpod Porezna, razbice, od padcev, vsele v pesmi kot trudni popotnik. Vso to lepo daljavo sem šel sam v noč; po klancu in po kamenju, mimo jel in lesa, po laporju in ilovici, mimo groznih spominov mladosti, znamenj tistih, ki so se ubili ali jih je strela udarila, spominov na mrlice, ki so se prikazovali potnikom opolnoči, mimo brežne stene, od katere se je kralo kamenje noč in dan in se krohotalo v dolino.

Popadla me je groza, ki bi je ne bil dal za cekin. Bila je moja mladost v njej in videl sem jo v tihli, nadahnjeni postavi, ki je šla kot senca z menoj. Na slovo sem šel, da se je iz valov izvil izid in se je dvignila iz pen postava utopljena, ki je šla od mladosti tical v mojem spominu.

Ozirom se, kakor da se bojim zavratnega umora. Skoz solze groze ki so me žgale v oči, sem zagledal, da se je moja senca prelajala na dvoje in je postala druga polovica človeka, ki nosi palico in čulo in ima sam svojo senco s seboj.

Obstal sem. Krotil sem trepetanje živcev in vprašal: „Kdo si?“

„Alojzija Krivda sem.“ je odgovoril tujec v gladkem jeziku; govorica ki ni razodevala, od kod je; zdel se ni niti hreščati niti popotnik. V glasu je bila milina, oči so mi zarele.

„Alojzija sem, je ponovil, po svojem imenu. Krivda se pišem, ker hočejo tako.“

„Kam potuješ?“

„V svet grem.“

„Kje si bil?“

„Iz ječe ujaham. Ali me ne poznate?“ je dejal in me pogledal. Res se mi je zdel znan. Zdelo se mi je, da sem ga že videl na narodni veselici, med tisoč-glasno množico, ki pritrjuje drzno mu govorniku, med onimi, ki so dali premoženje za besedo, med tistimi, ki so

KAKO SO PISALI OB GOSTOVANJU MILANSKEGA PICCOLO TEATRO V JUGOSLAVIJI

Milanski gledališki ansambel sodi med velike evropske teatre

Režiser s svojim kolektivom napravil majhen gledališki čudež - Takega sproščenega in gromkega smeja in tolikšnih simpatij, kakor jih je zbudil pri ljubljanskem občinstvu Moretti, zlepa ne zbudi odrski lik

milanskega Piccolo Teatro v Jugoslaviji je bila priložnost, da se spoznamo s tem, kar je v Benetkah, ki je letos povzročil obilo polemike in kritičnih pripomb, se je zaključil prve dni septembra, a naval tujcev ni s tem prav nič ponesel in lagunsko mesto je slej ko prej polno turistov.

Ce izvzamemo tiste, ki jih priteguje svetovljansko življenje na Lidu z nočnimi lokali, igralnic, sprehajalci in kavarnami, je v Benetkah dovolj paše za oči izbirnega tujca. Čudovita arhitektonika cerkve sv. Marka s svojimi prekrasnimi mozaiki, skrbno negovane palače ob „Canal grande“, posebno privlačne ponoči, ko jih obsestavljajo luči reflektorjev — vsaka s svojo gondolo pred „morskim“ vzhodom, slikovit razgled s stolpa Markove cerkve, „morski taksiji“ — motorni čolni, ki te prepeljejo hitreje kakor mali parniki, ki služijo za mali promet namesto tramvajev, izložbe značilnih steklenih izdelkov in toliko drugih stvari.

A številne inozemske goste in tudi obiskovalce iz drugih italijanskih pokrajin privablja predvsem razne slikarske razstave in festivalne sodobne glasbe. Velik dotok tujcev je pripisati tudi lepim septembrskim dnem, saj so Benetke posebno privlačne tedaj, ko se letje posavlja in morda ne pridejo v nobenem letnem času tako do izraza značilne barve tega italijanskega mesta — naj spomnimo le na čudovit sončni zahod, ki odseva na stolpih doževne palače in na vrsti hiš ob Rivi degli Schiavoni.

Med slikarskimi razstavami je še vedno osrednja razstava del Giorgioneja in Tintoretta, ki je bogato urejena v prvem nadstropju doževne palače. Prireditelji so se trudili, da so razen nekaterih „dik“ pribavili skoraj vsa Giorgionejeva dela iz najrazličnejših javnih in privatnih zbirk iz vseh delov sveta. Giorgionejeva dela, izmed katerih naj omenimo čudovito „anaturalistični“ portret starke, „Tri filozofe“, ki predstavljajo krasno kompozicijo barv in izraznih možnosti, ter „Vihar“, ki preseneča s svojimi svetlobnimi efekti, predstavljajo poleg Tintoretta, Tintoretta, Tiepola in nekaterih drugih, najpristnejšo benesko renesančno umetnost — umetnost polno razkošja, svetlobe, bogatih barv ter tiste optimizma in sproščenosti, ki je odlikovala benesko renesančno umetnost na sploh. Kljub razmeroma visoki ceni vstopnine in priročnika je razstava vedno polna obiskovalcev.

V senci javnega parka „Ai Giardini“ se skriva paviljon, kjer so v okviru „Biennale“ razstavljene jugoslovanske srednjeveške freske. Za večino obiskovalcev je ta razstava zanimiva novost, saj je zapadnemu svetu umetnost srednjeveške Srbije, ohranjenih v cerkvah in samostanih tiste dobe, povsem neznan. Pa vendar je ta umetnost pomembna tudi v širšem mednarodnem merilu, ker je ob enem prikaz, kako se je na slovenskih tleh razvijala dalje bizantinska umetnost poznega srednjega veka. Največ fresk je ohranjenih iz 13. in 14. stoletja, med njimi posebno znamenite iz samostanov Mileševa, Dečani, Sopocani, Lesnovo, katedrale v Prizrenu itd. Tvorstna umetnost je v Srbiji in Makedoniji cvetela za časa srbskih vladarjev od Nemanjičev do Brankovičev, to je do časa, ko so dokončno zagospodarili Turki. Posamezna dela izražajo veliko slikovno in izumsko bogatstvo. Med razstavljenimi freskami, ki obravnavajo v glavnem svetopisemske priloge, naj omenimo veličastne portrete članov vladarske hiše Nemanjičev iz katedrale v Prizrenu, slikovito „Rojstvo device“ iz cerkve sv. Demetrija v Peči, a izmed treh razstavljenih slovenskih fresk ono iz cerkve Črncob pri Škofji Loki, ki pa se bistveno razlikuje od prej imenovanih, saj spada v povsem drugo kulturno območje. Skoda, da ni za razstavo nekaj več reklame zlati v časopisju, ker bi se gotovo dosegel večji obisk te edinstvene beneske razstave.

tinji in Achilla Milla; čarljiva Smeraldina je bila Vittoria Martello. Niso niso zastajale šarže „izurjenih“ strežajev in postreškov.

Režiser Giorgio Strehler je pokazal, da so mu pri njegovih umetniških hotenjih na voljo vsa sredstva tradicionalne in moderne gledališke kulture, pomožena z originalno fantazijo.

V njegovi mizansceni ni ničesar slučajnega: vse podrobnosti, najsi so že tako arabske in marsikdo pozvignjene do samostojnih „etok“, so tenkočutno odtehtane in povezane v trdnost celoto, ki jo lahko imenujemo slog, v najboljšem pomenu te besede. Vse odskočajoče je naštevajo, ki pa ni sama sebi namen. Strehler hoče svoje gledalce očarati z igrivo poezijo in osrečiti z iskrim smehom. Zasiaga celotnega kolektiva pa je, da se mu je to v resnici posrečilo. Njegovo avtoritativno umetniško vodstvo in iskrena umetniška volja posameznikov — to sta dve sili, ki sta iz Goldonijeve komedije napravili majhen gledališki čudež.

Piccolo Teatro nam je posredoval torej pomembno umetniško doživljanje, posebej pa goste iz Milana lahko pozdravimo kot glasnike življenja kulturne izmenjave z Italijo. To prvo srečanje je bilo vsekakor dragoceno in plodno, zato upamo, da se bodo podobna še ponovila.

Dva dni pozneje, to je 20. septembra pa je pisala „Ljudska pravica“:

Dvoje lastnosti, ki so jih Italijanski umetniki sijajno posredovali, pa kaže dvakrat poudariti: pogumna in jadrna odzivitev ter radostno čarjanje duha commedia dell'arte in nenavadna radovolnost, radoživost, lahkost, srčnost in odkritost, na domala samozadovoljna zavzetost in ansambelni interpetov in ansambelni celote za preženi Goldonijev humor in smeh. Te lastnosti so žarele iz obrazov vseh nastopajočih, od nevidnega umetniškega vodje, režiserja Georgija Strehlerja in scenografa Gianna Ratta do Harlekinov-virtuozov Marcella Morettija in do poslednjega strežaja.

S pravico gurmanskega nasloda je režiser Strehler postavil pred gledalca celo slikanico drobni in velikopotezni humorističnih tekstovnih point in situacijskih komedijskih domislic. Pa naj gre za duhovite, izredno razgibane premike igralcev, za dinamično linijo celotne predstave, za zavestno po-

Z razstave jugoslovanske srednjeveške umetnosti: Kristusovo rojstvo (detalj); samostan Sopocani

udarjanje vnanjih efektov ali za docela vsakdanje, na videz zgolj groteskno vpletanje preprostih in šal. Za vso to humorno verzico se je jasno kazalo eno samo temeljno hotenje: čarati, čarati in vnovič čarati duha, zavest in podoba „pragmatična“, kakršno živi v zavesti in pisani tradiciji sodobnega evropskega gledališkega stvaritelja. In ker je rezultat teh hotenj nad vse pozitivni, ni pretirana ugotovitev, da so milanski umetniki — zgovorni — virtuozni — baletniki — „akrobati“ pod Strehlerjevo režisersko taktiko in Rattovo slikovito in nenavadno uporabno sceno rešitvijo ostvarili menda najbolj verjetno, duhovito, razgibano sodobno in naifno commedia dell'arte v Goldonijevi redakciji.

Pri vseh igralcih se ne kaže ustajati. Vse je prežarjalo ena misel: podariti Goldonijevu — komedijskemu mozaiku čim več, čim bolj slikovitih kamenčkov. Ta ena misel je rodila v resnici bogat, prežeren, mavričen, goldonijevski komedijski lok. V njegovem zenitu: bleščeča podoba Harlekina — Marcella Morettija. Dolg seznam bi bilo treba pisati, ko bi hoteli opisati vse njegove lastnosti in poteze. V ilustraciji jih navedemo le nekaj: kultivirano govorno tlesnik, izreden smisel za izvajanje humorističnega odcila, baletna kultura telesa, pantomimsko nadarjenost in nenavaden čut za povezovanje detajlov v celovit lik — arabesko. Za vsem tem pa: neskaljena radost za igranje, za razdajanje sebe in svoje vloge gledalcu, za prenašanje lastnega ustvarjanja na publiko — soustvarjanje. Iz vseh teh hotenj je Moretti ostvaril resnično enkratnega, smešnega in duhovitega, razkošnega slugo Harlekina. V imeniten komedijski trio s Harlekinom sta se uglasila Checco Rissone kot doktor Lombardi z globokim, vznemirjenimi komiki prilagojenim glasom in Agostino Cantarello s ritmično, kolerično, smešno podobo Pantalona de Bisognosija.

„Piccolo Teatro“ je tretje znamenito evropsko gledališče, ki smo ga videli zadnjič v Ljubljani. Morda ga lastnosti, ki smo jih opisali zgoraj, dvigajo nad ostale dve. Če se nič drugega, moramo skleniti: čeprav niso milanski gledališki ansambel primke emalos gledališče, sodi z uprizoritvijo Goldonijeve komedije „Sluga dveh gospodov“ med velike evropske teatre. Skoda, da smo videli le Goldonija!

V razgovoru s sodelavcem „Ljubljanskega dnevnika“ pa je direktor in umetniški vodja milanskega „Piccolo Teatro“ Paolo Grassi dejal:

„Iz Jugoslavije odhajamo z nepozabnimi vtisi.“ je dejal Paolo Grassi, ne da bi počakal, da bi mu zastavil vprašanje. „Naše gostovanje ni bilo samo gledališki dogodek; za nas so bile predstave v Jugoslaviji odkritje nove publike, ki nas je razumela, čeprav ji je bila italijanska tuja. V Sarajevu in Novem Sadu ni bilo menda v gledališču med gledalci niti enega, ki bi dobro obvladal italijansko, vendar so naši igralci našli s sarajevsko in novosadsko publiko isti ustvarjalni stik, ki je prvi pogoj za sleherni uspeh v gledališki umetnosti. Lahko vam zaupam, da smo se še najbolj „bali“ srečanja z zagrebško in ljubljansko publiko, ki je več ali manj poznata naš jezik, sta bolj kritični in, če hočete, tudi bolj izbirni. Toda takoj ko se je dvignil zastor v zagrebškem in ljubljanskem gledališču, sem vedel, da je led prebit.“

„Predstava „Sluga dveh gospodov“ šteje med prve uprizoritve našega gledališča, ki je v sedmih letih obstoja pripravilo 62 del iz domačega in tujega, moderneja in klasičnega repertoarja. Milansko občinstvo je 1702-krat napolnilo stavbo „Piccolo teatra“, razen tega pa smo gostovali po vseh večjih italijanskih mestih ter na tujem: v Parizu, Londonu, Oslu, Kijevu, Bernu, Münchenu, Zenevi, Bruslju, na Dunaju, v Stockholmu, Montevideu, San Paulu in Rio de Janeiru. Malone povsod smo se predstavili s komedijo „Sluga dveh gospodov“, Goldoni je podobno kot za Angleže Shakespeare ali za Francoze Molière, naša vizitka.“

„Ne smemo pozabiti še na drugi pomen našega gostovanja.“ je odgovoril gospod Paolo Grassi, o sem ga vprašal, kaj si obeta v bodočnosti od turnee „Piccolo teatra“ po Jugoslaviji. „Naše gostovanje namreč ni bilo prvo samo za našo hišo, temveč hkrati tudi po dolgoletnem premoru prvi obisk italijanskih gledališčnikov v sosedni Jugoslaviji. Zategadelj je to prvi korak v prepotrebni izmenjavi kulturnih dobrin med Italijo in Jugoslavijo. Prepričan sem, da naša turneja ni bila zadnja in da bomo prav v kratkem pozdravili pri nas jugoslovanske odrske umetnike. Morda bi bilo še prezgodaj govoriti o podrobnem načrtu jugoslovansko-italijanskih gledaliških gostovanj, vendar vam lahko že zaupam, da bo po vsej verjetnosti jugoslovansko dramsko pozorišče iz Beograda nastopilo še v tej sezoni v Milanu in Rimu. Navzlic dosedanemu trtivilu v jugoslovansko — italijanskem gledališkem sodelovanju pa moram pripomniti, da smo že pred gostovanjem „Piccolo teatra“ v Jugoslaviji navezali z jugoslovanskimi gledališkimi prirčne osebnosti. G. Tiran, direktor ljubljanskega Mestnega gledališča, se je letos mudil nekaj časa v Milanu, v naši igralnici soli pa z zadovoljivim uspehom študira Piccolijevo iz Kranja. Upam, da vam bom lahko že drugo leto postregel z vidnejšimi rezultati s tega področja.“ je zaključil svoje priporočanje gospod Paolo Grassi.

LJUDSKA OPERNA SEZONA OD 4. DO 16. OKTOBRA

Mladi tržaški in drugi umetniki v Rossettiju

Upati je, da se bo pobuda izkazala za koristno

Značilno je, da nekatere prireditelje kljub reklamam, ki se včasih celo z neupravičeno drznostjo poslužujejo povsem nedovoljenih sredstev, v Trstu le ne najdemo občinstva. Nekaj podobnega je bilo z nedavnimi predstavami „Tosca“ v gledališču „Rossetti“; druga predstava se sploh ni mogla pričeti, vendar ne samo zaradi maloštevilnega občinstva, temveč tudi zaradi drugih nevedstosti, ki zadevajo finančno vprašanje prireditelje.

Teh stvari bi končno niti ne omenjali, če bi nam ne bilo znano, da je imelo vodstvo gledališča „Rossetti“ večkrat ponudbe za visoko kvaliteten prireditve z gosti iz inozemstva, pa je bilo vedno nemogoče priti do kakšnega sporazuma v tem pogledu.

Vendar pa se nam obeta, da bomo imeli v dneh od 4. do 16. oktobra v „Rossettiju“ le nekaj kvalitetnega. Gre za kratko „Ljudsko operno sezono“. Prireditelji so to pot ljudje, ki jim smemo zaupati bodisi z umetniškega kot organizacijskega stališča. Sezono namreč prireja vodstvo gledališča „Verdi“.

Prireditelji so za sezono izbrali štiri izmed najbolj popularnih oper. Kdor bi hotel videti kaj drugega, nekaj, kar bi ne bilo že tako „vsakdanje“, se bo pač moral za to pot zadovoljiti z nekaterimi pojavnimi: prvič gre za nekaj poskus in je torej vsako tveganje lahko nevarno za celotni uspeh sezone; drugič je na razpolago za pripravo te kratke sezone tudi zelo malo časa in je treba nastopiti z deli, ki skoraj ne potrebujejo več vaj z vsem orkestrom. Če bi se izkazalo, da bo ta sezona naletela na simpatičen odziv pri občinstvu in bi bilo s tem podano jamstvo za

kakor svetla glorijska opolnena, pesem, ki mi dolga leta zveni v srcu.

„Ali me ne poznate?“ je vprašal in zmagovalen je bil njegov pogled, ozarjen z lepoto ironije in norčevanja, ki more vzoreti le v preizkušeni duši. „Ali me nisi nikoli videl? Jaz sem nedolžen in vsega kriv, beden in bogat; pljunek slepega zaničevanja in luč, ki blagruje, je na meni.“

Preskočila sva jarek, ki je bil razsušen, težko brunoma nama je zastavilo pot. Preskočila sva tudi tega. Pri tem me je prijel za roko; bil je tope, da mi je bilo milo pri duši.

„Jaz sem skrunilec grobov, zaničevalec postav in mrlicev, rušilec spomenikov, teptalec zastav, zasmevalec tuje pesmi in besede. Požigalec sem celo in ubijalec. Ropar in tat, ošabnež in petolinč, toča in grom, slaba letina in nalezljiva bolezen, lakota in pohujšanje. Kriv sem vseh grehov zoper človeško naravo, zoper božjo postavo, kriv sem svojega rojstva in življenja, slabega spanja mogotcev in nerazpoloženja rabljev, njih onemogle jeze in hinavšine.“ Čudo si, da me še nikoli nisi videl ne srečal, ne dohitel ne pil z mano, ne delil v ječi ležišča z menoj. Jaz sem krivda vsega zla in to izvirja iz največje krivde da živim. Na, ubij me, če hočeš, prevrtaj moje srce. Stori boš uslugo meni in drugim.“

Postal je ni prenehal. Na dnu oči se mu je zasvetil silen ogenj. Sova je zaskočila na suhem trsu, strahoten glas se je razlegel v nasprotno steno hriba.

„Glej, in taki so vsi. Molče, sram jih je. Vendar so preverjeni o vsem in vprašajo: Od kod je, Alojzija, tvoje ime? Alojzija z lilijo, deviška čistost. — Človeku, ki ima samo srce in vest za dokaz resnice, ne verjamemo; za pravico je treba tudi pesti. Pravico si ustvarja vselej močnejši.“

Nekdo mora biti kriv. Ko me zgrabijo, stojim pred sodnikom in vprašujem: Kdo mi dokazuje krivdo?

Sodnik zamahne malomarno z roko: Kdo drugi je to storil? Povej kaj! Po svojem obrazu si gođen za to, po svojem priimku, ki se te drži, si ustvarjal za ječo. Čemu bi iskali drugega, ki mu tega ni vajeno ne sedalo ne srce...“

Hotel sem biti močan, da bi si ustvaril pravico. Bil sem pritlikavec. Se molitve mi niso pustili, a so govorili v imenu boga in mi zagrnili materino pobožno besedo, ob zadnji ur...“

Govoril ni niti očitno, niti veselo, kakor da pripoveduje vsakdanjo povest. Z roko je plaval pred seboj, da je trgal pajčevino, ki je bila razpredena čez steno, ko sva šla med grmovjem.

Prišla sva na vrh, na planjavico, ki je po drugi strani padala navpik kot stena v gozd, ki je bil tih kot srce, ki ni dihala. Jaz sem molčal, ker bi bila vsaka beseda odveč, ker sem spoznal in ker mi je sedel kot mora na prsih. Videl sem ga iznenada bledega, krvavega, razbicačenega od birčev, zatekljiv rok za zapestje, opljuvanega, s črno bункo na čelu, pol nagega, da je kazal marogaste ude, oči so mu bile krvave, obkrožene z velikim kolobarjem, kakor da se mu vidi do kosti.

V sončni svetlobi se je dvignil na prste in dvignil glavo. Upri oči kot slepec, ki išče svetlobe, kot sveti Francešek, ki pridiguje je živalim v gozdu. Glas mu je bil srebrn in nalahno pojoc.

„Jaz sem Alojzija Krivda, vsega krivi, nadvsem nedolžni; bič, ki me tepe, ni od mene spleten. Se srce so mi razdvojili in dušo, in zadnjo noč sem molil, da je kamenje v ječi trepetalo... Nenadoma se mi je prikazal — kaj mislite — kdo? Od velike blešobe ga nisem mogel zreti, pa naj je bil kdorkoli, ki mi je dal roko na rame in me vprašal: Kaj hočeš? Trepetal sem in dejal: kaj naj storim? O, kaj naj storim? In dejal mi je: Hodi svojo pot, vse drugo bom storil jaz, — in je izginil. In zdaj grem svojo pot in to pripovedujem, vse drugo se bo zgodilo...“

Zatrepetal sem. Bil je iznenada silno velik, presegel je jelko in grom, obraz mu je sijal od neznanega... Po besili sem oči... Zdelo se mi je, da je skopel kakor senca in izginil na vrhovih dreves v gozdu, ki so se zganili in zasumeli, kakor da hodi z velikanskimi koraki po njih...“

Nisem ga več videl — vidim ga tisočkrat. Hodi svojo pot, pripoveduje vsem in čaka...“

na film „Evropa in mir“ po Tolstojevemu romanu v Rimu že dobro napredujejo. Priredil sta Dina De Laurentis in Carlo Ponti. — Na sliki trije glavni igralci: od leve Henry Fonda (Peter), Audrey Hepburn (Nataša), Mel Ferrer (Andrej)

ZGODOVINSKO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI IN ZGODOVINSKO DRUŠTVO V KOPRU

PRIREJATA

IX. ZBOROVANJE SLOVENSkih ZGODOVINARJEV

V KOPRU IN PIRANU

v proslavo desetletnice osvoboditve

26. in 27. septembra 1955

PROGRAM

26. septembra (ponedeljek) v Kopru

ob 8. uri: a) Otvoritev zborovanja

b) Srečno Vilhar, Zgodovina raziskavanja v slovenski Istri po osvoboditvi

ob 10. uri: Prof. ing. arh. Marijan Mušič, Problem regeneracije slovenskih historičnih mest s posebnim ozirom na primorska mesta

ob 14. uri: Ogled Kopra

ob 17. uri: Ferdo Gestrin, Stiki slovenskega zaledja s primorskimi mesti v srednjem veku

27. septembra (torek) v Piranu

ob 8. uri: Dr. Sergej Vilfan Problemi zgodovine agrarne ustroja v teverni Istri

ob 10. uri: Dr. Pavel Blaznik, Pota in vidiki slovenske krajevine zgodovine

ob 14. uri: Ogled Pirana

ob 16. uri: Jože Hainz, Ob učnih načrtih za zgodovino

28. septembra (sreda)

Ekspedizija z ladjo v Poreč in ogled Poreča

TRI ŽELJE

Zadislalo je po dežju in kmalu je zaropal po drevu. Mamica je ukazala Puhku, naj ostane lepo v sobi na suhem, toda toliko, da mu je obrnila hrbet, je samo sumotanje dežja. V kosmurni na vrt. Ptice so bile utihnile in slišati je bilo tu vrta je stalo veliko staro drevo, tako veliko kakor cela hiša. V prvem nadstropju je stanoval kos družino, v drugem nadstropju so imele sinice pevsko solo, v tretjem nadstropju si je pravkar zgradila zimsko gnezdo vervečka, ki so jo ptice in ptice postrani gledale. Hišnik je bil palček; ta je imel lepo stanovanje v prtljicnem votlem deblu drevesa, od koder si prišel po lestvi v prostorno klet pod koreninami, kjer je imel spravljene zaloge za zimo.

Ko je prišel Puhke pod drevo, se je zapodil med veje deževni veter in utrgal prvi žolti list. List je zaplaval po zraku in se nato spustil Puhku na glavo.

«Hvala lepa,» je rekel Puhke, ki je bil brez čepice. «Za klobuček mi boš.»

Temu se je moralo veliko staro drevo smejati. Strelalo se je od smeha in utrgalo se je drugi žolti list, zaplaval po zraku in padel Puhku na roko. Ta list je bil večji od prvega in Puhke je rekel:

«Hvala lepa, dežnik potrebujem!»

Tako je slišal palček, odprl oknice svojega stanovanja — bile so iz lubja in lepo pobarvane — pomolil glavo ven, utrgal najbližji list, ki je raste na veji nad okencem, in ga vrge proti Puhku. Ta je bil še večji od drugega in se je ulegel Puhku na rame.

«Hvala lepa,» je rekel Puhke, «Pelerino si želim! Mamica pravi, da mi je ne more kupiti, ker je predraga.» Zavil se je v žolti list in dež mu ni mogel do živga. «To so bili prvi trije jesenski listi,» je rekel palček. «Kdor jih najde, mu izpolni tetka Jesen prve tri želje.»

Zdaj je Puhke začuden videl, da so se listi spremenili v tisto, kar je rekel, ko so pripadali k njemu iz zraka. Na glavi je imel klobuček s širokim obodom proti dežju, okrog ramen pelerino iz nepremokljivega blaga, v

MIRA MIHELIC

ZANIMIVOSTI in NARAVE

Vse v narodi ima svojo vlogo. Nič se v njej ne dogodi slučajno in nič se ne zgodi brez pomena za pravilen razvoj življenja. Mi tega ne vidimo vedno. Toda če zgine kakšna vrsta živali, če ni po mladinskega deževja ali če je premalo sonca, gozori žito, takoj občutimo, kaj vse to pomeni za življenje v naravi.

O mnogih pticah ljudje mislijo, da so škodljive, ker se hranijo z drugimi živalimi ali pa z žitom. To je, brez dvoma, ljudem v precejšnjo škodo. Toda preden razglamo kako škodljivo, razmislimo, kaj nam dajejo te ptice. Vse, kar ptice za škodljivo, moramo dobro premisliti ali nase morda od nje tudi kakšno korist.

Mišarja smatramo za škodljivca, ker se vseh hrani tudi z jerebicami in zajci. Vendar je znanu, da so njegova glavna hrana poljske miši. Vprašanje je, ali je večja škoda, ki jo naredi, se včasih poje kakšne jerebice ali žukele, ali da dela večjo škodo s tem, ko stalno lovi miši? Ena miš poje najmanj tri kilograma žita na leto, mišar pa ujanje letno okrog 800 miši. Prav preprosto račun nam pove, da vsak mišar prihrani letno okrog 2400 kilogramov pšenice. V primerjavi s tem, da včasih ujame kakšnega zajca ali jerebico, je to prav gotovo velika razlika.

Podobno je z vrano. Pred leti so se kmetje v Rusiji, ob bregovih Volge, pritoževali, da jim vrane jedo mlado koruzo in so zahtevali, naj bi vrane iztrebili. Toda preden so to storili, so znanstveniki raziskali, ali bo od tega kaj koristno ali pa škodo. Leta in leta so lovili vrane in pregledovali hrano, ki so jo našli v njih.

hovich želodec. Ugotovili so, da je koruza vranam veliko manj važna hrana, kot pa so razne škodljive žuželke, ki jih vrane neusmiljeno uničujejo. Tako so se vrane, namesto ko uničujevala polje, izkazale kot njih rešitelji.

Kolišne koristi so lahko ptice, najbolj dokazujejo redekasti skorci. Ta sorodnik navadnega skorca je smrtni sovražnik kobilic. Samo zaradi tega je velik prijatelj človeštva, kajti kobilice lahko v hipu uničijo posevke, kamor jih želodec.

«Jaz pa bi najraje imel trop volkov, da bi jih spustil med tvoje ovce. Vse do zadnje bi razgrgal,» pravi na to prvi bedak. «Oj, kako moreš kaj takega želiti svojemu sopotniku?!» vzklitne drugi. Vnel se je prepričan in nazadnje sta se krepko spoprijela.

«Naj presodi med nama prvi, ki ga bova srečala»

Vera in Bojana iz Dola sta nabrali ciklame po okoljskih gričih in jih sedaj po sto lir sople prodajata mimo vozečim avtomobilom. Vsi se ne ustavijo, vendar le najdeti usmiljena srca. Pravita, da si bosta z zasluženim denarjem kupili novo obleko in čevlje, ker njuni starši ne zaslužijo dovolj za vse otroke

VSloveniji se razširja tabornišтво

Danes ima Taborniška zveza Slovenije 40 rodov in samostojnih družin. Tabornišтво se je po slovenskem zgledu razširilo tudi v drugih jugoslovanskih pokrajinah

Prvo taborniško organizacijo v svetu je ustanovil leta 1902 severno-ameriški pisatelj in slikar Ernest Thompson Seton. Svojo organizacijo je postavil na načelo samouprave mladine pod vodstvom odraslih, z namenom, da bi v njej živali gojili razne spretnosti, in utrjevali telesno ter duševno moč po vzgledu severno-ameriških rdečecov. Ta organizacija se je kmalu razširila po celi Ameriki in je dobila ime Gozdovniška liga Amerike. Leta 1908 pa je angleški general Baden Powell ustanovil slično organizacijo, kateri je dal ime Boy Scouts Association (Zveza izvidniških dečkov), ki se je kmalu razširila po celem svetu. Obe organizaciji imata sedaj podružnice v celem svetu in poleg lokalnih taborov imajo večkrat mednarodne ali svetovne tabore, znane pod imenom jamboree. Poleg teh dveh organizacij pa imamo po celem svetu množico sličnih organizacij, ki jih podpirajo razne politične in verske organizacije. V Italiji imamo n. pr. dve veliki skavtski organizaciji; prvo vodijo duhovniki, drugo pa laiki. Tudi med Slovenci v tujini imamo dve taborniški organizaciji: taborniško družino in skupino katoliških skavtov.

V Sloveniji so ustanovili prve skavtske enote leta 1922 v Celju in Ljubljani. Leta 1929 so bile v Jugoslaviji tri taborniške organizacije: Savez izvidnikov i planink, Hrvatski skavtski savez in Zveza slovenskih tabornikov, ki je bilo ustanovljeno leta 1929. Pozneje se je Zveza slovenskih tabornikov preimenovala v Jugoslovansko gozdovniško ligo. Leta 1941 so vse te organizacije prenehale delati in je bilo s tem izgubljeno precejšnje premoženje, ki so ga te organizacije imele.

Mnogi bivši taborniki in gozdovniki so spetno izrabili nauke, ki so jih dobili v teh organizacijah v partizanski borbi. Takoj po vojni se ni mislilo na oživljanje podobne organizacije. Mladina je sicer tabornika, a le v majhnem merilu. Leta 1951 pa je ustanovljena Zveza slovenskih tabornikov Slovenije, ki je združila že tedaj nekatere obstoječe taborniške družine. Tabornišтво se je potem s vso silo razvilo. Leta 1951 je bilo v Sloveniji 6 rodov in 2 samostojni družini s 724 člani.

V zadnjih letih pa se ni tabornišтво razvilo samo med mladino, ampak tudi med odraslimi. To ni sicer samo slovenski ali jugoslovanski pojav, ampak splošno evropski. Ob vsej istosti in dalmatinski obali je bilo letos neto šteto šotorov, tako domačinov kot tujcev. V Nemčiji je taborniške postala prava moda. Tako jugoslovanski kot italijanski hotelirji se jezijo, da gostinstvo nima nobene koristi od teh turistov, ki jih je vsako leto več. Če dobro pomislimo, pa je nabava šotora koristna stvar. Šotori so včasih stali na toliko kolikor bi dve osebi izdali za postelje in hotelu v tridesetih dneh. Če upoštevamo dejstvo, da trajajo srednje počitnice uradnikov in delavcev okrog 15 dni, vidimo da se jim v dveh letih šotor že izplača. Nato pa lahko spijo »zastonj«. V Nemčiji pa so šotori še cenejši, kljub višjim plačam. Ni čudno torej da se je tabornišťvo tako razvilo. Poleg tega se posamezniki letos postavili poleg šotore po Sloveniji vseh taborov taborniške organizacije, ker se tako čutijo varnejše.

Dandanes ima Taborniška zveza Slovenije 40 rodov in samostojnih družin. Tabornišťvo pa se je po slovenskem zgledu razvilo tudi v drugih jugoslovanskih republikah, najprej na Hrvaškem, nato pa v Srbiji, Bosni in Hercegovini in Makedoniji. Tudi se taborniki imenujejo »izvidniki«. Leta 1953 so se vse te republiške organizacije združile v Savez izvidniških organizacij jugoslavije.

Taborniška organizacija Slovenije izdaja svojo mesečno revijo »Tabora, ki je najboljše publikacija te vrste v Jugoslaviji. Poleg tega pa je izdala nekaj knjižic in brošur, ki seznanjajo tabornike s pravili organizacije in z raznimi taborniški vsebinami. n. pr. splošno poznata taborniška organizacija, »Vozila« (t. j. v Ljubljani ima starejša uprava Taborniške zveze tudi svojo pisarno. Posamezne družine in rodovi so organizirani po starosti članov. Najmlajši se imenujejo »medvedki« in »čebelice«. Glavna odlika teh organizacij je v tem, da si taborniki sami volijo voditelje, in se tako že z majhnega navadajo na praktična načela samoupravljanja in demokracije. Pogoj za tolikšen razmah Taborniške organizacije je tudi v tem, da so organi centralne kot krajevni oblasti ter razne tovarne in trdne nudile veliko finančno in materialno pomoč. Ne smemo pa misliti, da čakajo taborniki samo pomoč od zgoraj. Taborniki rod črnega jezera iz Slovenske Bistrice so n. pr. delali v svojem mestu pri urejanju

parkov in zaslužili nad 100.000 dinarjev. Taborniki iz Ajdovščine so sestavili pevski zbor in so v koncertih gostovali po raznih krajih, kjer so taborniki. Tako so plačali vsaj delno stroške taborjenja.

Se mnogo preveč bi lahko povedali o taborniki, ki so jih letos imeli slovenski taborniki. A da pozabimo, imajo tudi svojo uniformo, ki je sicer podobna uniformam tujih podobnih organizacij. Najbolj zanimivo pa je, da se nam zdijo, ki ga je napisal naelnic Taborniške zveze Slovenije Rudi Woelle v brošuri »Ali poznate taborniško organizacijo?« V somraku se zjutraj, sredi planjave, njahlj

Vse ploskve, označene s pikami, pobarvajte. Dobili boste kar majhen zivalski vrt: slona, vervečko, psa, miš, žirafa in noja

JEZERO u JEZERU

Med prirodnimi lepotoj spadajo planinska jezera med tiste, ki jih imajo ljudje najraje. Prozorna bistra voda, obkrožena z grmovjem in z drevjem, bogata v postavitvi, to so prednosti teh jezer, h katerim ljudje radi prihajajo, da bi se razvedrili in utrdili svoje zdravje.

Eno najlepših jezer te vrste in tudi največjih je Yelowstonovo jezero v Severni Ameriki. Njegova modra površina meri okrog 200 kvadratnih kilometrov, po njem so kot oblaki na poletnem nebu raztreseni mnogi večji in manjši otoki. Voda tega jezera se zbere v kamnite planinske masive in tako naredila nekaj lepih in velikih zalivov. Jezero je podobno peski z iztegnjenim palcem, če ga gledamo iz višine.

Jezero je 2360 m nad morskovo površino. Njegova mirna površina pa skriva nemirno življenje. Kot v parnem kotlu vre pod jezerom desetine toplih izvirov, ki so na obalah jezera napravili mnogo močnih vodometov; nekateri bližjejo stotine litrov vode vsakokrat ko prodrejo na površino. To so znani yelowstonki gejzirji.

Eden teh toplih izvirov je v jezeru. Blizu obale si je zgradil majhen, stožast otok z odprtino v sredini. Bregovi tega otoka, na katerem ni bilo nikoli človeka, so postali dom za deset ljudi, se kopajo v hladnih jezerskih vodah, v njegovi sredini pa je jezero vroče vode, ki skoraj vre. Mnogi ribiči, ki v yelowstonkem jezeru love ribe, se radi zabavajo s tem, da komaj ulovljeno ribo še na vrvi pomočijo v toplo vodo in jo skuhajo.

Škorec

Star gozdar je imel škorec. Leta je znal reči »Čakaj, čakaj! Nekega dne je šel gozdar v mesto, da bi kupil sladkorja. Med potjo je našel vidi, da je šel starček doma. Skrivaj se je približal gozdarjevu domu, da bi ga okradel. Odprl je vrata, tedaj pa je škorec zakričal: »Čakaj, čakaj!«

Taj se je prestrašil in zbežal.

Medved in slon

«Ljudje so zares nespametni,» pravi medved donu. »Kaj vse zahtevajo od nas živali! Jaz moram plesati kakor mi godijo, jaz, nesmi medved, in oni dobro vedo, da »akne bedarije niso v skladu z mojim dostojanstvom. Zakaj bi se sicer smejali?«

«Tudi jaz plesam, kakor mi godejo,» mu odgovori slon. »En mislim, da sem prav tak, resen in vreden spoštovanja, kakor ti. Vendar se gledalci niso nikoli norčevali iz mene. Na njihovih obrazih sem videl le občudovanje. Verjem, medved, ljudje se ne smejejo temu, ker plesam, marveč temu, kako se pri tem opraviš vedeš.»

Lessing

UGANKE

V hiški, vsej bodičasti, v gladki rjavi suknjici, blagi možek, ves je bel. Ej, trebušček mu debel, ko mu zraste, dozori, mož iz hiške odleti. Najdes li malo tega v suknji rjavi da čepi brž zakuri ogenček in mozička geci si.

(Koslan)

MLADINSKE DELOVNE AKCIJE V SLOVENIJI

Mladina zgradila 200 športnih objektov

Gradbena sezona še ni končana. Mladina gradi skoro v vsaki vasi igrišče za odbojko in za nogomet

Letošnja pomlad je prišla na dan ena najkoristnejših pobud s strani mladinske organizacije Slovenije. Graditi je treba športne objekte, dokončati vse tiste, ki so že v gradnji. In že nekaj tednov zatem je bil pri CK LMS osnovan štab, v katerem so bili tudi predstavniki Zveze športov in Zveze Partizan. Krepko so zavahali rokave in kmalu so pričeli prihajati prve prijave s terena. Potem jih je bilo vedno več, na koncu so jih zbrali nekaj nad 400. Brez dvoma lep zaključek.

Mnogi so dvomili v uspeh te akcije, češ, saj mladinci nimajo strokovnih sposobnosti, brigade so se preživele itd. Toda kmalu so bili izdelani prvi načrti, CK LMS pa je posvetil športnim objektom prvo številko svojega Informativnega biltena. Po okrajih so formirali operativne štabe, ki so skrbeli za potek akcije, tako s strokovne strani, kakor tudi s finančne. Tako se je ta akcija razvijala iz dneva v dan in iz meseca v mesec. Sedaj, ko smo komaj na dobri polovici gradbene sezone, lahko že pišemo o prvih uspehih: zgrajenih je nad 200 športnih objektov, najmanj toliko pa je še nedograjenih.

Začetek te gradbene akcije je pravzaprav v tisti številki Informativnega biltena, kjer je bila objavljena vrsta načrtov in navodil za gradnjo teh objektov. Le-teh so se mladinci ariom po Sloveniji hitro poslužili in organizirali delo v različnih oblikah. Pri gradnji večjih objektov so delale delovne brigade, Dve ljubljanski in ena iz Maribora so sodelovale pri gradnji stadiona Svo-bode v Ljubljani, srednješolci iz Maribora so delali v Skofji Loki pri urejanju športnih naprav, poleg tega pa so Mariborčani pomagali tudi pri gradnji Partizanovega doma na Pohorju. Te brigade so imele v svojih vrstah po 30-40 članov mladinske organizacije in so precej pripomogle k uspehu pri gradnji teh objektov.

Sedevala je bilo še mnogo več manjših sekcij, s katerimi s mladinci pomagali pri gradnji manjših športnih objektov, mnogo pa je bilo tudi takih skupin, ki so popol-

SKRIVALNICA

Vse ploskve, označene s pikami, pobarvajte. Dobili boste kar majhen zivalski vrt: slona, vervečko, psa, miš, žirafa in noja

ARHON

precizna carska
Nemirke iz berila
Pero Nivo
17 rubinov
Zaščiten udarcom
imagine
Jeklen

Izredna prodajna
cena 5.50

Izključno zastopništvo:

LA CLESSIDRA

Zaloga ur: Longines, Lanco, Moeris, Lancia
Via C. Battisti, 14 -

TVRDKA

JOŽEF SIL

UVOZ

VSAKOVRSNEGA LESA ZA PREDAV IN KURJAVO TER JAMSKEGA

TRST - Ulica F. Filzi šte. 23 - Telefon

Ribarič Ivan

IMPORT • EXPORT

VSEH VRST LESA IN TRDIH

TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 27-240 - (Zadnja postaja filobusna)

ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL.

POŽAR ARTEMIO TOVORNI PREVOZI

v vsaki vasi in tujih in inozemskih

AVTOGARAŽA „Rožan“

TRST - ROJAN - UL. MORENI ST. 7 - TEL. 27-240 - (Zadnja postaja filobusna)
Prostori za parkiranje avtomobilov in motornih koles - Odprto tudi ponoči
Prevoz potnikov z osebnimi avtomobili - bili na vse kraje, tudi v inozemstvu

MOTOM 48 CCM DELFINO 160 CCM

Postaja za usluge v Nabrežini • FRANC

ZNIZANE CENE

IMPEXPORT

TRST, UL. C. BATTISTI 23
Tel. 44-208. Telegr. IMPEXPORT-TRST

UVAŽA: Vsakovrstni les, drva za kurjavo, gradbeni material

SPECIALIZIRANO PODJETJE ZA VSAKOVRSNE KOMPENZACIJE

SPORTNI DNEVNIK

VELIKI MEDNARODNI MITING V ZAGREBU

Jugoslavija-Zahodna Nemčija

JUGOSLAVIJA

Umrl je dr. Franc Jakončič

Beara

1921-1922 V. 18.

Schmid

1. B.

Madžarska - Sovjetska zveza

MADZARSKA

Fazekas

balijanski iz
b. yalovih 252

Jeppson bo ostal

11
e dve leti pri Napoliju

RIM, 24. — Svedski nogometaš Hasse Jeppson, član Napolija, ki je bil dlje časa pripravljen na vstop v klub in se je želelo, da bo postal član kluba, in ki se je pred neveljavnim ponesrečil z avtomobilom (sofer se je tedaj ubil), je obnovil pogodbo z Napolijem za dobo dveh let. Ne vem, za kolikošno vsoto se je pogodil s klubom, vendar se domneva, da bo ta vsota približno 10 milijonov italijanskih ličk, kolikor je Jeppson prejel od Napolija. Pogodbo je podpisal tudi Lauro, ki je predvednik Napolija.

Voorbij spet izboljšala

rekord na 100 m metuljček

Holandska plavalica Aintreeju je zrušila svoj lastni svetovni rekord na 100 m med tuljčec s časom 1:13.1. Prejšnji njen rekord je bil za desetinko sekunde slabši.

V Aintreeju je Anglež George Duke na »Gileris« zmagal in postavil nov rekord za motoristi 500 ccm. V najhitrejšem krogu je dosegel povprečno brzino 83,850 milje, medtem ko je bil prejšnji rekord postavil ki ga je tudi on postavil 81,70 milje.

Končna razpredelnica po turnirju v Goeteborqu

Točke																																MESTO																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
PEHOVANI	3,2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1

DVA PRIJATELJA

vo, iznad obale na drugi strani je zelo daleč zagledal ogromni skalni Mont-Valeriana, vrhu katerega je kot bela kapa palpolal oblak prahu, ki ga je bil dvignil izstrelek.

Se tisti hip je iz trdnjanskega žrela bruhnil nov dim in malo pozneje je spet zagrnelo, da je drgetala zemlja.

Potem je šlo brez prestanka, gora je izdihavala svojo smrtonosno sapo, nad njo se je dvigala melenobela para, ki se je počasi izgubljala proti nebu in obvisela v veliki višini kot nepremičen oblak.

G. Sauvage je zmignil z rameni in pripomnil: »Spet so začeli.«

Morissot, ki je s skrbjo opazoval, kako mirno plava njegov zamašek na vodni

brez prestanka, od njegovih izstrelkov so se rušile francoske hiše, utrinjala so se življenja, padala so človeška bitja, za vekomaj je ugašalo toliko sanj, toliko neuzite radosti, toliko upanja in hrepenenja po sreči.

V srcih žena in deklet, v srcih ubogih mater, tukajjaj in poposd po francoski zemlji so se odpirala brezskrbna bolečini, ki jih ne bo nikoli konec.

«Tako je življenje», je izjavil g. Savage.

«Raje recite, taka je pravila» ga je s smehom poprtil Morisot.

Tisti hip pa sta od groze skoraj okamenela, kajti jasno sta začutila, da stoji nekdo za njima. Z gibom, ki je trajal celo večnost, sta se okrenila in zagledala starišev, ki so jim v rokah držali svoje hrbtne štiri rože, prave velikane, oborožene in s kocijnami porasle praske vojake, ki so delali spušni vtis lakajev in livrehaj in s potlačanimimi kampani na ogromnih glavah. S puškami, pripravljenimi za strel, so merili naravnost nanju.

Ridiski palici sta jima

stado meni ni mogoče ničesar
sod potakniti. Padla sta za
dvoje roke — slabo za vaju
Danes je vojna, vojnal

Ker pa sta prišla skozi
francoske prednje straže
vama je gotovo znano geslo
za vrnitev. Povejta mi geslo
pa vaju pomolostim.»

Oba prijatelja sta molčala
la, stala sta drug poleg dru
ga, gleda kot dojeje krp
in roki, na toka so se jim
potresli od groze.

Oficir je nadaljeval:

«Mirno bosta odšla, nič
ne bo zvedel ničesar. Skrin
nost bosta odnesla s seboj.
Če odbijeta, vaju čaka
smrt, in to na mestu. Izbi
rajta!»

Stala sta neumno kot prej
ustnice krčevito zaprte.

Prus, miren kot tulo, je
z roko pokazal proti vodil
«Pomisli! da bosta če
pet minut na dnu tle reke
Čez pet minut! Nemara sta
ožejena in imata otroke?»

Zd Mont-Valeriana je
vedno brutalen.

Ribič se nista ganila. Ne
mec je dalj povelja svo
jim vojakom. Potem se
s stola prestavil in odmak
nil od obeh ujetnikov. Dva
najst mož se je postavilo

vrsto, s puškama ob licu.
Oficir znova:
„Dajem vama še minutu
časa, pa niti sekunde ve-
šće.“
Potem je naglo ustal, s
pil k Francozima, prijel Mo-
rissota za podpaždžiju i
potegnul malo stran. Ti-
mu je prišepnel:
„Povejte gestu, hitro. V
prijetelje ne bo smjeli ni-
šta. Pomolite vuju oko
na poroćem, da sta se
zasmišljala.“
Morisot ni zinil besede.
Prus je potom storił ne-
ko še z g. Savagomem
ponovili svoj predlog.
G. Savag ni zinil be-
dice.
Zopet sta stala drug
leg drugoga.
Oficir je besno zarjul, i
jaki, so napierili puške
pomerili.
Tedaj se je Morisot u
gled glučajno ustavil na p
ni mreži sulcev in postro
ki je ležala v travi, sa
nekaj korakov proč.
Sonećna luć se je odbij
od lesketajućih se rib
trupelci, ki so se še ve
gibala. Premagalo ga
Dasi je zbrul sve moći.
se mu vendarile oći nap
nile s solzami.

"Žbogom, g. Sauvage!"
zajecljalo.
"Žbogom, g. Morissot!"
odgovorili gospod Sauvage
i Morissot stisnu ta si roke, ki
se tresle obema.
"Ogenj!" je zavpil odjek
Dvanajst strelco je padlo
kot en sam.
G. Sauvage se je zvrnil
na obraz, Morissot, ki je bil
malo višji od njega, se je
vzpenjal, nekoliko zasulak
v stran, strahu zrušil pre-
trupla svojega prijatelja, ki
licem proti nebu. Po njem
govor bluzi, preluknjani
prsih, se je poodelil cur-
kropi.
Nemec je dal nova
velja.
Vojaki so se razbregno
vrnili so se kmalu z vr-
ni kamni, ki so jih pri-
zali mrtvih na noge; pri-
tem so ju odvlekli na br-
z.
Z Mont-Vallériama je bi-
halo kar naprej, vrh je o-
jal visoki, gosti dim.
Dva vojaka sta zgrab-
Morissota za glavo in no-
dva druga sta na isti
čin lotila g. Sauvagea.
močnim zamahom so zav-
teli njuni trupla, da sta
loku prileteli na sredo
ke. V hipu sta se potop-

z nogami naprej, kaj
kamenje vplelo na dno.
Voda je brignila na
strani, se zopenila in
no razvalovala, potem
v vedno manjši krogi
umirjala, dokler niso za
kot prej čisto majhni
ki poljubljali zemljo
brega.

Na površini je še za
kaj časa ostal madež ka
Oficir, miren kot ped
je polglasno pripomnil:
«Sedaj naj z njima o
vijo ribe.»

In stopil je proti hiši.
Tedaj je zapazil v str
mrežo s sulci in potro
Dvignil jo je, si jo paž
ogledal, pa se nasmehtl
poklical:

«Viljem!»

Pritekel je vojak z
lim predpasnikom. Prus
je vrgel, kar sta bila
lovila ustreljena hila
in ukazal:

«Takoj mi spezi ribi
dokler so še žive! Ma
da bodo izstrzane! Po
Vzel je ogromno mre
nasto pipo, si jo znova
žgal in potegnol pri dim

KONEC.